

Vakrepülés

Képviselő-bántalmazás és nemzeti együttműködés*

Az Eötvös Károly Intézet nem sokkal a választás után, 2018. május 3-án levélben fordult az ellenzéki parlamenti képviselőkhez. Ebben a választás utáni új helyzetet értékelve arra is felhívtuk a mandátumukat átvevő képviselők figyelmét, hogy amikor az Országgyűlés politikai súlya elenyészik, és az érdemi döntések már nem a parlamentben születnek, felértékelődik az országgyűlési képviselők parlamenten kívüli politikai, jogvédelmi és érdekvédő szerepe. Ennek visszhangja nem volt, a múlt év decemberéig a parlamenti ellenzék széthullottnak, benuitnak mutatkozott.

Új szerepben a képviselők

Mi tehát májusban arról beszéltünk, hogy a képviselők nem csak a megszokott rutint követő, parlamenten belül használható jogosítványokkal rendelkeznek.

Az országgyűlési képviselő részére minden állami és önkormányzati szerv köteles az általa óhajtott felvilágosítást nyújtani: „Az állami szervek kötelesek a képviselőket megbízatásuk ellátásában támogatni, és részükre a munkájukhoz szükséges felvilágosítást megadni.¹ A képviselő a feladatai ellátásához szükséges minősített adatokat – a minősített adat védelméről nyilatkozat nélkül, felhasználói enge-

dély alapján használhatja fel, és köteles a minősített adat védelmére vonatkozó követelményeket megtartani.”²

A képviselők, hiszen jogaikat egyébként enélkül aligha tudnák gyakorolni, törvény alapján jogosultak belépni az összes közintézménybe. „A képviselői igazolvány valamennyi közigazgatási szervezethez, valamint a közintézetekhez és közintézményekhez belépésre jogosít. A képviselő – a feladat- és hatáskörrel rendelkező miniszter által szabályozott módon – jogosult a Magyar Honvédség, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat, a rendvédelmi szervek és a vámhatóság működésére szolgáló területre is belépni. E jogosultság gyakorlása nem eredményezheti az érintett szervek rendeltetészerű működésének aránytalan sérelmét.”³

Kifejtettük, hogy „[a] képviselői jogok – a felszólalási és kezdeményezési jogkörökkel együtt – megalapozzák, hogy az egyes képviselők eljárjanak a polgárok és személyegyesülések alkotmányos jogainak védelmében. Ezek a jogkörök értelemszerűen nem alkalmasak arra, hogy pótolják a jogvédő szervek (bírárság, ombudsman) tevékenységét, de politikai indíttatású jogsértésekkel szemben hatékony védelmet nyújthatnak. A képviselői jogkörök logikájával nem ellentétes, ha az országgyűlési képviselők utánajárnak

* Az írás az Eötvös Károly Intézet műhelyében készült.

¹ Ogytv. 98. § (1) bekezdés.

² Ogytv. 98. § (2) bekezdés.

³ Ogytv. 98. § (4) bekezdés.

és – az érintettek önrendelkezési jogát tiszteletben tartva – nyilvánosság elé tárják akár az egyes polgárokat, azok csoportjait ért politikai motivációjú méltánytalanságokat. Jogköreik alkalmasak arra is, hogy civil szervezetek és más civil szereplők által feltárt jogsértések esetén erősítsék az érdek-, illetve jogérvényesítést, de legalább nyilvánosságot biztosítsanak.”

A modern tömegdemokráciákban a parlamentek hatalmi súlya általánosan is meggyengült, hiszen a választáson győztes párt vezetője nemcsak a kormányfői posztot foglalja el, hanem a parlamenti többségnek is ura (a mi körülményeink között pedig a kétharmados többség szintje korlátlan parlamenti hatalmat is jelent számára), ezzel a többséget szavazógépként használhatja. Mindazonáltal a demokráciákban a parlamentek szerepe mára egyrészt a kormányoldalnak és az ellenzéknek egyenlő teret adó deliberáció, azaz a folyamatos és nyilvános vita színtereként, másrészt pedig a kormányzatot ellenőrző intézményi funkciójában egyaránt felértékelődött. A nemzeti együttműködés rendszerében viszont éppen ezek a funkciók egészben vagy részben blokkoltak. Egyrészt a parlamenti viták a kritikus sajtó gettóba szorítottsága miatt a politikai közönség nagy részéhez már el sem jutnak, másrészt az Országgyűlés állandó bizottságait a kormánypártok működésükben korlátozzák, így ellenőrző funkcióikat alig teljesítik (az ellenzéki vezetéssel működő Nemzetbiztonsági Bizottság tevékenységét például rendszeresen megbénítják), harmadrészt az ellenzék egyik legfontosabb eszközét, az eseti vizsgálóbizottságok felállítását megakadályozzák. A ne-

gyedik eleme a NER világának, hogy a parlamenti ellenőrzés egyéb *független intézményei*, így a számvevőségek és az ombudsmani intézmény, kontrollfunkciójukat ugyancsak elvesztették, továbbá – hab a tortán – említendő a mogorva pedellus kedélyével és a jutasi őrmester türelmével működő házelnök magatartása, aki brutális fegyelmező hatásköreivel ugyancsak gátja az ellenzék parlamenti politizálásának, mint ahogy a sajtószabadság érvényesülésének is (sem az ellenzéknek, sem a sajtónak nem küldetése, hogy a kormánytöbbség, illetve a házelnök jóindulatát elnyerje).

Az ilyen körülmények természetes velejárója, ha a képviselők politikai aktivitásának súlypontja változik, és legalábbis megoszlik az egyre dohosabb levegőjű neogót palota és a T. Házon kívül létező társadalmi és földrajzi Magyarország között. Legfeljebb csupán azon lehet csodálkozni, hogy ez a változás miért csak körülbelül nyolc hónappal a választás után következett be, miért nem előbb.

A jogosultság próbája...

2018 decemberében hirtelen aktuálissá váltak az EKINT korábbi mondatai. Azt is lehetett tudni, hogy a hatalom mindig nagyon meglepődik, ha mellékesnek látszó, korábban kevéssé használt jogosultságokat ellenfelei politikai eszközként használatba vesznek.

A magyar pártállami parlamentekben a képviselők a közvetlen demokráciaszerűség *látszata végett* – talán az oroszországi szovjetek hagyománya miatt is – a *deklaráció szintjén* évtizedeken keresztül visszahívhatók voltak...(a magyar közjog történetében a rendi országgyűlés tagjai követi utasítások alapján működtek, és tényle-

gesen is visszahívhatók voltak). Szép emlék, hogy 1989-ben az ellenzékiek tömegesen indították a visszahívási eljárásokat, és szinte kivétel nélkül minden kezdeményezés esetében meglett ehhez a szükséges tízszázalékos támogatás. „Legitimitásának megkérdőjelezését mutatták azok a visszahívási kísérletek is, amelyek hatására több tucat, korábban jelentős szerepet játszó politikus (Apró Antal, Cservenka Ferencné, Korom Mihály, Losonczy Pál) 1989-ben lemondott mandátumáról.⁴” A visszahívásokra aztán ténylegesen már azért nem került sor, mert 1989 decemberében 1990. március 16-i hatállyal az Országgyűlés kimondta saját feloszlását.

A tanulság az, hogy uralma idején a pártállam számos hatalmi eszközzel meg tudta akadályozni, hogy bárki a visszahívás látszatjogával próbáljon élni (mellesleg ugyanez volt a helyzet az ugyancsak deklaráltan biztosított sztrájkjoggal és az egyesülési joggal is). Ez a lehetősége 1989-re egyik pillanatról a másikra enyészett el, a látszat, a jog visszfénye életre kelt, joggá lett. És a nemzeti együttműködésben megtörténhet az ellenkezője, a korábban valóságos jogosultság, ha gyakorlása a hatalomnak kényelmetlen, hirtelen eltűnik.

Érdemes megvizsgálni a NER magatartását a képviselői jogosultságok érvényesítése tekintetében.

A fentek értelmében tehát semmilyen kétségünk nem lehet azzal kapcsolatban, hogy az országgyűlési képviselőknek szabad bejárásuk van a közmédia bármely intézményébe (és bármely más közintézménybe),

képviselői igazolványuk felmutatásával szabadon beléphetnek, mégpedig a kapuőr – *Üdvözlöm nálunk, Képviselő Asszony/Úr!* – üdvözlésétől kísérve. Információhoz való hozzáférési joguk ugyancsak teljes.

Amikor májusban a levelünket megírtuk, eszünkbe sem jutott az a forgatókönyv, hogy a képviselőket rövidesen fizikai erőszakkal akadályozzák meg jogaik gyakorlásában maguk a *közintézmények*.

...a gyakorlat:

nix ugribugri, nix pávatánc

A történetek éles fénybe vonva mutatják meg a nemzeti együttműködés hatalmi (feltétel nélküli) reflexeinek működési gyakorlatát, az egyetlen központból irányított illiberális állam alaptermészetét, amely a bukást megelőző pillanatokig, a demokratizálásig aligha fog megváltozni.

Először, miután fentebb a képviselői jogokat áttekintettük, amelyek egyetlen korlátja, hogy látogatásaik során el kell kerülniük a közintézmény *rendeltetésszerű működésének aránytalan sérelmét*, nézzük a képviselők elleni erőszak további jogi hátterét.

A közintézménybe belépő képviselő eszerint nem akadályozhatja a közintézmény munkatársainak szabad mozgását és munkavégzését, a közintézmény pedig e keretek között az információ szolgáltatásának alapkövetelménye mellett a képviselő szabad mozgását ugyancsak biztosítani köteles. A gyengébbek kedvéért szögezzük le, képviselőt az épületből kizárni, ha bejutott, őt megverni, gáncsolni, földre vinni, lebirkózni, az épületből kihajítani egyaránt nem szabad. Ha ezek együtt vagy akár a felsorolás némelyike külön-külön megtörténik, az a nemzeti együttmű-

⁴ Szente Zoltán: *Az Országgyűlés húsz éve*. http://www.politikaievkonyv.hu/online/mp20/1-04_szente.html

ködés joga szerint is nagyon kemény büntetési tételekkel fenyegetett, hivatalos személy elleni erőszak.⁵ A valóságnak sokszor több arca van. A bűn elkövetői, amint a következők alapján is egyértelmű, egyfelől teljes biztonságban érezhetik magukat, másfelől álmuk biztosan nem nyugodt. Nem tudhatják, mit hoz a holnap. Legelőbb persze a legjelentéktelenebb szereplőket, a vagyonöröket vehetik elő, mert ők az ostor végén a gyorsan elkopó bojt, a sudár.

A közmédia kötelességei és a képviselői jogok

Ennek a témakörnek a leginkább megvilágító erejű esettanulmányának az ellenzéki pártok és a tüntetőik öt pontjának közmédiabeli nyilvánossága felel meg. Mint köztudott, az MTVA-ba bejutott képviselők az összes ellenzéki párt óhaját megfogalmazva követelték az öt pont beolvasását, amit a közmédia megtagadott.

A NER ún. Médiaalkotmánya szerint „*[m]indenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint Magyarországot*

⁵ *Büntető törvénykönyv*: „310. § (1) Aki hivatalos vagy külföldi hivatalos személyt *a*) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályoz, *b*) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel intézkedésre kényszerít, vagy *c*) eljárása alatt, illetve emiatt bántalmaz, büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a hivatalos személy elleni erőszakot csoportosan, fegyveresen vagy felfegyverkezve követik el. (3) A (2) bekezdésben meghatározott csoport szervezője vagy vezetője öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (4) Aki hivatalos személy elleni erőszak elkövetésére irányuló csoportban részt vesz, vétség miatt két évig, a csoport szervezője és vezetője büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről.”⁶

Ezt a helyes és általánosan elfogadott elvet azután a médiatörvény a közszolgálati médiaszolgáltatás kötelességeként tovább részletezi is:

„A közszolgálati médiaszolgáltatás célja... *m*) kiegyensúlyozott, pontos, alapos, tárgyilagos és felelős hírszolgáltatás, valamint tájékoztatás, *n*) az egyes eltérő vélemények ütköztetése, a közösség ügyeivel kapcsolatos viták lefolytatása, a megbízható tájékoztatáson alapuló, szabad véleményalkotáshoz való hozzájárulás, *o*) sokszínű, gazdag választékú, többféle értékrendet bemutató műsorok közzététele...”⁷

Az öt pont beolvasását nem valamely marginális csoport követelte! Közzététele emiatt nem tartozik a szabad szerkesztői döntés körébe. Nincs a világon olyan, hogy a közszolgálati média a teljes parlamenti ellenzéket negligálja. Az ellenzéki pártok mindegyike és a gyülekezési jogát gyakorló sokadalom követelésének közzétételére a közszolgálati médiumokat a törvények itt idézett szabályai nemcsak együttesen, hanem *külön-külön is* kötelezik, azaz aligha akad olyan érv, amelynek alapján ezt kétségbe lehetne vonni. A közszolgálati televízió köteles lett volna (lenne) arra, hogy az ellenzék követeléseit ismertesse, de azonos súllyal megszólalást is köteles lett volna (lenne) biztosítani mind a kormány képviselőinek, mind az ellenzéknek és a tüntetőknek.

A másik oldalon áll a *szerkesztői szabadság* ökölszabálya. Köztudott:

⁶ 2010. évi CIV. törvény 10. §.

⁷ A 2010. évi CLXXXV. törvény a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról 83. §.

a valóságnak rendszerint meg kell hajolnia a formális jog előtt.

A jogállami értékrend szerint a jogsértő rendszeren még a jogsértése áldozatával szemben is hivatkozhat a jogaira. Miközben tehát köztudott, hogy a közmédiában egyáltalán nincsen szerkesztői szabadság, a működés irányait megszabó alapvető szerkesztői döntések nem onnan, hanem a távoli politikai kamarillákból érkeznek, erre a formális jog nem, legfeljebb a kerülendő forradalmi hevület hivatkozhat.

A konklúzió az, hogy a műsorszolgáltató épületébe bejutó képviselők követelhatték, hogy követeléseiket tegyék közzé, őket pedig szólaltassák meg, és igaz az is, hogy ez a közszolgálati médiaszolgáltatónak valóban médiajogi kötelessége is volt. Ennek ellenére műsort szerkeszteni, az élő adás helyszínére, a stúdióba meghívás nélkül belépni mégsem volt joguk (a hírek szerint egyébként nem is volt élő műsor, konzervadás ment), azaz a biztonsági őrök, miközben addig egy ujjal sem nyúlhattak volna hozzájuk, joggal állhattak volna el előlük az élő adás stúdiójába nyíló ajtót. De, mint tudjuk, nem ez történt.

Közjogi körkörös abszurd

Azt felejtjük el azonnal, hogy a házelnök fejében akár csak megfordulhatna az a gondolat, hogy a munkájukat végző, általa láthatóan megvetett ellenzéki képviselők jogait az államszervezeten számonkérje. Azt is elfelejthetjük, hogy az a közhatalom elvét sérti, hogy a magyar állam, ha érdekei úgy kívánják, nagyvonalúan lemond erőszak-monopóliumáról, állami szervek segédletével ma bármely állami-közintézményi sze-

métombon kis magánhadseregek garázdálkodhatnak. A magán-erőszakcsoportok uralma és a jogállam pedig egymást kölcsönösen kizárják.

Azt már ne feledjük, hogy a közjogi körtánc a Péterfalvi Attila (címmzetes egyetemi tanár) aláírásával a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hivatal által 2018. december 20-án kiadott közleménnyel kezdődött, amely szerint: „Egy jogállamban az egyes cselekmények felett érzett felháborodás nem vezethet önbíráskodáshoz.” A NAIH éles eszével rögtön átlátta, hogy nem a törvényi hatásköreiket gyakorló országgyűlési képviselőket bántalmazó biztonságiak, hanem a képviselők önbíráskodtak, mégpedig nyilván azáltal, hogy körbevetették magukat az örökkel, egyszerre olykor négygel is, lökdöstették, gáncsoltatták magukat, kezüket csavargattatták velük, sőt egyikük, a földön fekvve, még magára is ültette az egyik őrt. A NAIH közleménye a biztonsági őrök személyiségi jogai védelmében emeli fel „jogvédő” hangját. De valóban megilleti-e a bántalmazó biztonságiakat a személyiségi jogi védelem? Nyilván a NAIH-ban is hallottak arról, hogy a nemzetközi és a hazai adatvédelmi joggyakorlat szerint is, a titkos fénykép-, hang-, videofeltételek készítése is elfogadható bizonyítékként, ha azt olyan súlyosan jogsértő magatartás bizonyítékeként szerzik be, amely másként nem lehetséges. Az MTVA épületében a képviselők ráadásul nem titkos felvételeket készítettek, hanem teljesen nyíltan videózták azt, hogy a közhivatalt képviselők akadályozzák őket jogkörük gyakorlásában, és bántalmazzák őket. A NAIH fellépésének minőségét mutatja, hogy erre szakosodott (!) jogalkalmazóként jogsértést

megállapítva úgy hivatkozik az európai és hazai jogszabályok megsértésére (GDPR, infotörvény), hogy azok egyetlen rendelkezését sem idézi. Ehhez képest ez a hivatal túl sokba kerül az adófizetőknek. A NAIH álláspontjában amúgy egy, ugyancsak általa képviselt korábbi adatvédelmi abszurd köszön vissza. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság még 2007-ben állt elő azzal a civilizált világban példa nélküli ötlettel, hogy az állam hatalmát képviselő és ennek nevében intézkedő rendőrrel személyiségi jogainak védelme miatt nem lehet a sajtóban felvételeket közzétenni. Végül abban az ügyben a normalitás 2014-ben (előadó bíró: Paczolay Péter) az Alkotmánybíróság döntésével állt helyre.⁸

Péterfalvi az eseményt értékelve itt sem állt meg. Azt állította, hogy nincs joga a tüntetésen felszólaló diáklány állítólagos hiányzásait, gyenge tanulmányi eredményeit emlegető kormánypropaganda-termékek hecc-kampányát jogsértőnek minősíteni, mert a diáklány közszereplő lett, és itt akkor most az adatvédelem és a bírálható közszereplők versengő jogairól van szó, és ebben az esetben nem ő, hanem a bíróság illetékes. Ez pedig ugyancsak alkotmányos halandzsa, az adatvédelem ugyanis rendszerint alkotmányos jogok konfliktusában érvényesül, ha Péterfalvi ezt nem is vette észre, mint korábban is sokszor (lásd pl. szcientológusok ügyében más, nem független szervekkel összehangoltan látszó fellépését), az MTVA őrei, alkalmazottai és képviselők ügyében szintén versengő alap-

jogok konfliktusában foglalt állást, éppenséggel helytelenül.

A NAIH magában kevés lett volna a képviselői ellenőrzési jogok hézagmentes kiiktatásához. Ehhez szükség volt Pintér Sándor belügyminiszterre is, aki annál nem is mondhatott meglepőbbet, mint amit Kocsis-Cake Olivio képviselő (Párbeszéd) kérdésére válaszolt: „...*ha egy közintézmény az országgyűlési képviselő megítélése szerint nem – vagy nem maradéktalanul – biztosítja a belépést vagy az épületben tartózkodást, a megsértett jogosultság érvényesítésére, annak kikényszerítésére a rendőrség hatáskörrel nem rendelkezik.*”⁹ Ilyet sem hallottunk még. Eddig.

A képviselői jogosultság kiiktatásának zárókövét a Központi Nyomozó Főügyészség január 21-i közleménye tette az építménybe, amely érdemes arra, hogy hosszan idézzük: „*Az országgyűlési képviselők az MTVA székházában nem hivatalos személyként jártak el (!), ugyanis hivatalos eljárást nem folytattak (!), hanem megjelenésükkel, mozgásukkal kezdetektől fogva az volt a céljuk, hogy a tüntetéshez kapcsolódva, politikai követelések beolvasásával a műsorrendet megzavarva az élő műsorokat megszakítsák.*

A rendbontó magatartásuk miatt velük szemben jogszerűen fellépő MTVA Fegyveres Biztonsági Őrség tagjainak eljárását akadályozták, azzal szemben tettelesen ellenálltak. A felvételek azt igazolják, hogy a képviselők épületből történő eltávolítása jogszerűen történt. Nem volt tehát alap arra, hogy

⁸ <http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0E56D3CAD2A42323C1257B91001BAA15?OpenDocument>

⁹ https://index.hu/belfold/2019/01/17/pinter_sandor_nem_tehet_semmit_a_rendor_ha_egy_kepviselot_nem_engednek_be_a_koztevebe/

a helyszínen tartózkodó rendőrök az ingatlanba bemenjenek és intézkedést kezdeményezzenek¹⁰.

Mindezek alapján az országgyűlési képviselők sérelmére hivatalos személy elleni erőszak bűncselekménye és más bűncselekmény sem valósult meg, ezért e körben a feljelentést elutasítottuk.

Ezzel szemben az MTVA és dolgozói sérelmére elkövetett cselekmények miatt tett feljelentések tárgyában a közérdekű üzem működése megzavarása büntetvének kísérlete és más bűncselekmények gyanúja állapítható meg, ezért a mai napon ismeretlen tettes ellen nyomozást rendeltünk el.”

Milyen hivatalos eljárást várt el a képviselőktől az ügyészség, és vajon mi lehetett volna a MTVA Fegyveres Biztonsági Őrség esetében a jogszerűtlen fellépés? A Központi Nyomozó Főügyészség biztosan nem hallgatta meg a bántalmazott és kidobott képviselőket, és feltehetően nem olvasta sem a képviselői jogokat szabályozó törvényt, sem pedig a belügyminiszter nyilatkozatát. A belügyminiszter ugyanis úgy tudta, hogy a képviselők jogosan mentek be és tartózkodtak az MTVA épületében, csak hát a rendőrségnek a belügyminiszter tudomása szerint nincs hatásköre a képviselői szabadságokat, hatásköröket kikényszeríteni. A Nyomozó Főügyészség szerint viszont a rendőrség fellépésére azért nem volt „alap”, mert az „MTVA Fegyveres Biztonsági Őrség tagjai” egészen jogszerűen bántalmazták a *rendbontó és tetteleg ellenálló* képviselőket. Folytathatók a költői kérdések: vajon a Központi Nyomozó

Főügyészségen hallottak-e arról, hogy a mentelmi jog nálunk és a világon mindenütt a parlamenti képviselők fizikai sérthetlenségét is biztosítja?

A képviselői fellépés hasznai

Nem tudhatjuk, mit hoz a jövő. A fentiekből logikusan az következne, hogy az országgyűlési képviselőket a közintézményekből ki lehet zárni, ha bejutottak, ott szabad bántalmazni őket, és ki is lehet hajítani bármelyiküket.

Másodszorra mégsem ez történt. A második kísérletükre Szél Bernadettet és Hadházy Ákost, miután cselesen bejutottak az MTVA épületébe, már nem dobták ki, sőt a hírhamisítónak nevezhető vezérigazgató, Papp Dániel, mielőtt elinalt volna, egy zavaros tartalmú monológ erejéig még szóba is állt velük.

Néha az ellenzéki képviselői jogok onnan kapnak támogatást, ahonnan nem is várnák. Lázár János az MTV (Makói Televízió) adásában, miután már kisorosozta magát, és elítélte az „atrocitást”, „provokációt” elkövető ellenzéki képviselőket, a képviselőkkal szembeni erőszakos fellépést is elítélte, mert szerinte a választott képviselők „minden körülmények között mentelmi jogot és tiszteletet” érdemelnek.¹¹

Ez a támogatás persze súlytalan saszszázásnak is tűnik a NER közhatalmi intézményeinek az alkotmányos elveket és normákat sértő gyakorlatához képest.

Idáig eddig nem merészkedtek. Ez nem egyszerűen újabb határsértés. Ez nyílt önkény. Búcsú Európától?

¹⁰ És ezt odakint vajon honnan tudták a rendőrök? Valaki bentről csak úgy megmondta nekik?

¹¹ Az interjú itt megtekinthető: <https://444.hu/2019/01/03/meg-lazar-janos-szerint-ivitathato-a-tuloratorveny>